

Åskan tar värden för miljoner – så skyddar du dig

Åksäsongen är igång och det är krafter som kan orsaka stor skada på hus och ägodelar. En genomgång av de senaste tio åren visar att Länsförsäkringar får 5 000-10 000 ersättningsanspråk varje år från sina kunder om skador efter åska och blixtnedslag. Åska förekommer i hela landet, men genomgången visar att några län är extra drabbade relativt sin storlek, som Kalmar, Jönköping, Blekinge och Södermanland. – Vanligast är att åskan orsakar elfel och förstör elektronik. Men det går att minska risken betydligt för tråkiga följder av åska med väldigt enkla åtgärder. Husägare bör installera överspänningsskydd och jordfelsbrytare och alla bör dra ur strömkontakter och laddare under åskoväder, säger Johan Litsmark, naturskadespecialist på Länsförsäkringar.

De flesta skador orsakas av att kraften från blixten leds in i byggnader genom ledningarna och går in i elektronik som är ansluten till el-nätet; som datorer, modem, tv och tillbehör som till exempel Apple tv och Chromecast. Laddstationer till robotgräsklippare och elbil är också utsatta.

Några län sticker ut som extra drabbade i genomgången, relativt sin storlek. År 2011 och 2014, som var de värsta de senaste tio åren, var Jönköpings län hårt utsatt vid båda tillfällena och även Blekinge och Kalmar län. Länsförsäkringar Jönköping har betalat ut mest i ersättningar totalt sett under de senaste tio åren.

– Allt som är anslutet till elnätet under ett åskoväder är i riskzonen, även vitvaror som kyl och frys så de får du kolla att de fungerar efter att ovädet dragit förbi.

Om blixten slår ner kan det dessutom bli skador som upptäcks långt senare, när till exempel elen slås på för att börja värma upp huset framåt hösten. Isoleringen på kablarna kan till exempel vara skadad vilket kan orsaka allvarliga elfel och bränder.

– Om du vet att åskan slagit ner kan du be en elektriker komma och mäta upp din elanläggning för att utesluta sådana skador. En jordfelsbrytare avslöjar också många fel, säger Johan.

Så gör du för att undvika åkskador

- Låt installera överspänningsskydd och jordfelsbrytare. Jordfelsbrytare slår av strömmen automatiskt vid en kortslutning mot jord och minskar risken för brand, men skyddar däremot inte elektrisk utrustning vid åska och blixtnedslag.
- Har du solcellsanläggning bör du ha överspänningsskydd på både lik- och växelströmssidan.
- Ha fungerande brandvarnare och brandsläckare.
- Dra ur strömkontakter på elektronik som tv, dator och modem, robotgräsklippare med mera.
- Ladda inte mobil, elcykelbatteri, hövding hjälm eller annan utrustning under åskoväder.
- Ladda inte heller robotgräsklippare eller elbil under åska.
- Använd aldrig lampor, kontakter, sladdar eller elektriska apparater som verkar skadade, luktar eller låter konstigt efter ett åskoväder.
- Kontrollera regelbundet funktionen på jordfelsbrytare, brandvarnare och brandsläckare.

Årsskador och kostnader (ersättning till kunder) för 10 år, 2008-2017

Ordning – mest skadedrabbade område i relation till storlek		
Länsförsäkringsbolag	Antal skador	Skadekostnad, kr
Kalmar	4 978	73 693 189
Jönköping	4 849	101 415 697
Blekinge	1 481	24 463 581
Södermanland	1 947	44 637 330
Kronoberg	3 465	34 183 858
Uppsala	2 579	51 972 312
Västernorrland	1 538	30 806 499
Göinge Kristianstad	2 470	28 793 667
Skaraborg	2 494	34 892 925
Halland	3 425	37 340 155
Älvsborg	7 015	61 090 355
Dalarna	5 109	55 804 447
Värmland	2 500	25 970 059
Norrbottn	1 206	17 469 290
Bergslagen	3 177	42 994 741
Västerbotten	2 445	24 308 680
Östgöta	5 390	50 602 733
Skåne	5 390	71 879 292
Jämtland	1 100	14 687 520
Göteborg	3 757	45 773 250
Gotland	840	6 282 860
Stockholm	2 594	48 401 137
Gävleborg	1 764	10 566 868
Summa	71 513	93 830 455

Antal åskskador och ersättningar per år 2008-2017 (totalt i Länsförsäkringar, alla bolag)

År	Antal anmälda skador	Skadekostnad, kr
2008	6 328	74 850 808
2009	8 022	102 971 361
2010	6 588	93 411 024
2011	9 578	128 248 814
2012	5 017	58 554 172
2013	6 597	109 721 735
2014	15 428	233 566 282
2015	3 846	40 372 271
2016	6 482	59 194 610
2017	3 627	37 139 368
	71513	93 830 445

Korta fakta

- Länsförsäkringar får varje år in 5 000-10 000 ersättningsanspråk för skador orsakade av åska och blixtnedslag.
- På tio år har Länsförsäkringar ersatt värden för nära 1 miljard kronor.
- Sommaren 2014 är värst hittills, med över 15 000 anmälda skador och 234 miljoner i utbetalda ersättningar. 2014 års sommar är också uppmätt som den varmaste i Sverige de senaste tio åren.
- Med en villa/hem- eller fritidshusförsäkring har du skydd för åsk- och blixtskador.
- Länsförsäkringar har cirka 40 % marknadsandel för villa/hem-försäkring.

Kontakt:

Johan Litsmark, naturskadespecialist, Länsförsäkringar AB, 073-069 83 30

Länsförsäkringars pressjour: 08-588 418 50